

Почистване и дезинфекция при липса на случай на COVID-19

Избор на дезинфектант

Дезинфектантът, който ще се избере, трябва да е разрешен от Министерство на здравеопазването. Министерство на здравеопазването поддържа на страницата си в Интернет Регистър на биоцидите, за които има издадено разрешение за предоставяне на пазара. Регистърът се актуализира най-малко веднъж месечно.

Линк към регистъра: <http://www.mh.government.bg/bg/administrativni-uslugi/registri/registar-na-biotsidnite-preparati/>

В зависимост от обектите и повърхностите, които ще бъдат третирани, дезинфектантите трябва да бъдат разрешени за Продуктов тип 2 „Дезинфектанти и алгициди, които не са предназначени за пряка употреба върху хора или животни“ и/или Продуктов тип 3 „Ветеринарна хигиена“ и/или за Продуктов тип 4 „Област на употреба, свързана с храни и фуражи“.

Необходимо е да се избере дезинфектант, ефективен по отношение на вируса. Не търсете изписването на името COVID-19 на етикета! Достатъчно е в областта на употреба на дезинфектанта, описана на етиката, да е вписано вирусоцидно действие или частично вирусоцидно (вируси с обвивка) действие.

Препоръчително е да се избере дезинфектант, постигащ ефективност при по-кратко време на въздействие (до 15 минути).

Установяване на критични точки и кратност на обработките

За всеки обект се определят критичните точки, които подлежат на дезинфекция.

Критични точки са всички повърхности, свързани с голям трафик на хора, както и често докосваните повърхности:

- подове в училища, детски заведения и клубове, молове, бизнес сгради
- перони на метростанции
- подове в коли на градски транспорт
- бюра, чинове, дръжки на врати, прозорци; ключове за осветление, бутони на асансьори, банкомати
- парапети
- фитнес уреди
- гишета за обслужване на пътници, клиенти
- стационарни телефони и апарати, сензорни екрани, тоалетни чинии, мивки, кранове и много други често докосвани с ръцете повърхности, в зависимост от спецификата на всеки обект/работно място.

Критичните точки подлежат на ежедневна дезинфекция.

При наличие на потвърдени случаи на COVID-19 в населеното място честотата на дезинфекционните мероприятия трябва да се увеличи, като в зависимост от обектите тя може да варира от 4 пъти на ден до дезинфекция на всеки час или след всеки курс (например при транспортните средства).

Начини на приложение на дезинфектантите

Дезинфектантите могат да бъдат готови за употреба, които директно се нанасят върху повърхностите или концентрати, които трябва да се разреждат с вода преди употреба.

Почистване и дезинфекция при липса на случай на COVID-19

Препоръка

Спазвайте инструкцията на производителя за всички почистващи и дезинфекциращи продукти (в това число концентрация, начин на прилагане, време за действие и др.).

Не забравяйте, че ако започвате да използвате дезинфектант (биоцид), който не е използван до момента, **това влиза в определението за опасен химичен агент**.
Необходимо е:

- да се изготви инструкция или указание за безопасна работа (чл. 101, ал. 2 от [Наредба 7/1999 г.](#))
- да се актуализира оценката на риска за лицата, които ще работят с него
- да се извърши извънреден инструктаж преди първата употреба
- ако до момента не е провеждан ежедневен инструктаж, то ще бъде необходимо въвеждането на такъв за работещите с дезинфектанта (Чл. 15. (1) от [Наредба № РД-07-2 от 16.12.2009 г.](#))
- ако се закупуват по-големи количества, които ще се съхраняват, се влиза в обхвата на [Наредбата за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси.](#)

Дезинфекция на малки повърхности (дръжки, бутони, клавиатури, бюра и др.)

Препоръчително е използването на алкохолни дезинфектанти (съдържащи етанол, пропанол, изопропанол или комбинации с тях) под формата на спрей, които са готови за употреба.

Повърхностите директно се опръскват със спрея или се обтриват с чиста кърпа/тампон, предварително напоени с дезинфектанта.

Задължително условие е цялата повърхност да бъде напълно омокрена с дезинфектанта.

Третиранията повърхност се оставя да изсъхне.

Важно: С алкохолни дезинфектанти не трябва да се обработват големи повърхности (над 2 m²), тъй като са запалими. Поради същата причина не трябва да се използват в близост до източници на запалване и не трябва да се пръскат електрически панели или уреди, включени в електрическата мрежа!

Малките повърхности могат да се третират по описаните начини и с други дезинфектанти, съдържащи различни от алкохол активни вещества.

Малките повърхности могат да се обтриват и с дезинфекциращи мокри кърпи, като използваните дезинфекциращи кърпи се събират и изхвърлят по безопасен начин.

Дезинфекция на големи повърхности (стени, подове, работни плотове и др.):

Дезинфектантите, предназначени за големи повърхности, най-често са под формата на концентрат, който преди употреба трябва да се разрежда с вода.

От етикета на дезинфектанта се избира концентрация на работния разтвор, постигаща вирусцидно действие (минимум вируси с обвивка) или по-висока от нея.

Работните разтвори се изготвят с хладка вода, освен ако на етикета изрично не е посочена определена температура.

Обработката се извършва чрез забърсване с парцал, моп, кърпа, напоени с работния разтвор на дезинфектанта; чрез опръскване с работния разтвор на дезинфектанта или чрез пенообразуващи машини.

Почистване и дезинфекция при липса на случай на COVID-19

Стриктно трябва да се спазват посочените на етикета разходна норма и време на въздействие.

Стриктно трябва да се спазват специфичните изисквания, ако има посочени на етикета, за необходимост от проветряване, последващо забърсване или изплакване на повърхностите, време на достъп на хора и животни до третираните помещения.

Техники за нанасяне на дезинфектантите при обработка на големи повърхности:

Подлежащите на дезинфекция повърхности могат да се обработват по различен начин, в зависимост от избрания дезинфектант и вида на самите повърхности.

Дезинфекция чрез забърсване с моп/кърпа:

Препоръчва се използването на система от мопове, предварително напоени с дезинфекционен разтвор. При този начин на обработка подът на едно помещение се обработва с един моп, а малките повърхности в едно помещение – с една кърпа. Следващо помещение/повърхност се обработват с нов моп/кърпа.

При липса на система от мопове се препоръчва използването на два съда (две кофи), съдържащи дезинфекционен разтвор в една и съща концентрация. С мопа се обтрива повърхност до 10 m², а с кърпата до 2 m². Следва последователно изпирание и потапяне на мопа/кърпата в двата съда и изцеждане преди последващото им използване върху друга повърхност.

Използваните кърпи и мопове, при всички случаи, подлежат на обеззаразяване след работа с тях, като се накисват в работен разтвор на дезинфектант в най-високата концентрация, посочена на етикета за съответното време на въздействие, след което се изпират и се оставят да изсъхнат.

При работа с хлорни дезинфектанти в санитарни помещения, обществени тоалетни и в други обекти, повърхностите, които ще влязат в контакт с кожата, като седалки на тоалетни чинии, столове, пейки и др., трябва задължително да бъдат забърсани с чиста суха или влажна кърпа или да бъдат обилно изплакнати с вода, след изтичане времето на въздействие на използвания дезинфектант.

Дезинфекция чрез опръскване

Може да се осъществи чрез ръчни, гръбни пръскачки, моторни пръскачки или автоматични системи за „суха мъгла“.

Обширни обработки с гръбни и моторни пръскачки, и автоматизирани системи могат да се извършват само от регистрирани лица по реда на [Наредба № 1 от 5 януари 2018 г. за условията и реда за извършване на дезинфекции, дезинсекции и дератизации](#).

Допълнителни изисквания

За всички обществени тоалетни, тоалетни в училища, детски заведения и за други обекти с обществено предназначение е необходимо да се следи за изразходването и своевременно осигуряване на хигиенни продукти, като течни сапуни или дезинфектанти, еднократни салфетки за подсушаване на ръцете.

Трябва да се осигури регулярно изхвърляне на боклука.

Почистване на меки материи (по указания на CDC)

Почистване и дезинфекция при липса на случай на COVID-19

За меки (порести) повърхности като килими, мокети и завеси отстранете видимите замърсявания, ако има такива, и почистете с подходящи почистващи препарати, посочени за използване върху тези повърхности.

След почистване, ако е възможно, изперете материите в съответствие с инструкциите на производителя.

Дрехи, кърпи, спално бельо и други предмети, които се перат

Носете ръкавици за еднократна употреба, когато боравите с мръсно пране от болен човек и след това изхвърлете след всяка употреба.

Ако използвате ръкавици за многократна употреба, тези ръкавици трябва да бъдат предназначени за почистване и дезинфекция на повърхности за COVID-19 и не трябва да се използват за други домакински цели. Почистете ръцете веднага след свалянето на ръкавиците.

Ако при работа с мръсно пране не се използват ръкавици, не забравяйте да измиете ръцете след това.

Ако е възможно, не извтръсквайте мръсно пране. Това ще сведе до минимум възможността за разпространение на вируса във въздуха.

Изпирайте артикулите, според случая, в съответствие с инструкциите на производителя.

Безопасност за персонала

Персоналът, отговарящ и поддържащ санитарно-хигиенното състояние на обектите, трябва да бъде снабден и да използва лични предпазни средства:

Носете ръкавици за еднократна употреба при почистване и дезинфекция на повърхности. Ръкавиците трябва да се изхвърлят след всяко почистване. Ако се използват ръкавици за многократна употреба, тези ръкавици трябва да бъдат предназначени за почистване и дезинфекция на повърхности за COVID-19 и не трябва да се използват за други цели. Обърнете се към инструкциите на производителя за използваните почистващи и дезинфекционни продукти. Почистете ръцете веднага след свалянето на ръкавиците (CDC).

Личните предпазни средства се отстраняват внимателно. Личните предпазни средства, които не са за еднократна употреба, като очила, шлем, ръкавици, подлежат на дезинфекция чрез наkisване или забърсване.

Личните предпазни средства за еднократна употреба се изхвърлят безопасно. След сваляне на личните предпазни средства (маски, ръкавици, престилка и/или др.) ръцете задължително се измиват с вода и сапун или се дезинфекцират с алкохолен продукт.

Персоналът, който извършва почистване и дезинфекция трябва да измива ръцете си често, включително веднага след сваляне на ръкавиците като ръцете се измиват с вода и сапун за минимум 20 сек. Ако няма вода и сапун или ръцете не са видимо мръсни, може да се използва дезинфектант на алкохолна основа, който съдържа минимум 60 % алкохол (по указания на CDC).

Обаче, ако ръцете са видимо мръсни, задължително трябва да се измият с вода и сапун.

Почистващият персонал трябва да следва нормалните превантивни действия по време на работа, включително поддържане на хигиена на ръцете и избягване на докосването на очи, нос или уста с неизмити ръце. Допълнителните случаи, които изискват измиване на ръце са:

- След издухване на носа, кашляне или кихане

Почистване и дезинфекция при липса на случай на COVID-19

- След използване на тоалетна
- Преди хранене или приготвяне на храна
- След контакт с животни
- Преди и след рутинна грижа за друг човек (напр. дете).

Дезинфекция чрез UVC светлина/бактерицидни лампи

Внимание, бактерицидни лампи отворен тип (с директно UVC излъчване) не трябва да се използват в помещения и работни места, където има хора.

Бактерицидни лампи от затворен тип

При бактерицидните лампи от затворен тип пурите не се виждат, те са в монтирани в корпус. В корпуса е монтиран и вентилатор, чрез който въздухът преминава през лампите и се дезинфекцира с UV лъчение.

Различните модели могат да се монтират на стена или да се поставят стоящи в помещението.

- Използват се за дезинфекция на въздух.
- Могат да работят без прекъсване в присъствието на хора.
- За постигане на ефективност трябва коректно да бъде съобразен броя на въздушните UVC системи с обема на помещението, съгласно препоръките на производителя.
- Препоръчва се използваните от системите пури да не продуцират озон (ozon-free).
- Изключително важно е подмяната на пурите, съгласно препоръките на производителя и/или ежегодното проследяване на UVC интензитета чрез измервателен уред (UVC-метър).

Бактерицидни лампи с директно UVC излъчване

- Използват се за дезинфекция на въздух и повърхности.
- **Да не се допуска достъп/присъствие на хора в помещенията в работен режим на директните излъчватели!**
- Препоръчва се използването на пури, които не продуцират озон (ozon-free).

Ако, пурите са от вида, който генерира озон, производителите препоръчват след 1.5 – 2 часа непрекъсната работа, облъчването да се прекъсне за 30-60 мин. и помещението да се проветри, за да се отстрани характерната миризма на озон.

- Дезинфекция се постига при работа на лампите в продължителност 20-30 минути и минимум $6 \mu\text{W}/\text{cm}^2$ UVC интензитет в целия обем на помещенията.
- За постигане на ефективност трябва коректно да бъде съобразен броя на директните бактерицидни лампи с големината на помещението и мястото на монтирането им, с цел поддържане на минимум $6 \mu\text{W}/\text{cm}^2$ UVC интензитет в целия обем на помещението.
- Изключително важно е ежегодното проследяване на UVC интензитета на пурите, чрез измервателен уред (UVC-метър).

Почистване и дезинфекция при липса на случай на COVID-19

- Ако директните бактерицидни лампи са били използвани ежедневно в продължение на 1 година или нерегулярно, но в продължение на повече от 3 години, и техните пури не са подменяни или контролирани, твърде вероятно е те да не излъчват ефективни дози UVC светлина, въпреки че светят в синьо-виолетова светлина. При липса на измервателен уред такива пури трябва да бъдат подменени, в противен случай не може да се гарантира постигане на дезинфекция.
- По отношение на обеззаразяването на повърхности, директните бактерицидни лампи само подпомагат дезинфекцията с химични средства (дезинфектанти), но не я заместват!

UVC лампите могат да бъдат използвани за дезинфекция на предмети, които не могат да бъдат дезинфекцирани с алкохол или други дезинфектанти (например големи меки играчки, конструкции за игри от различни видове материали и др.). Те не могат да бъдат третирани с химикали, измити или демонтирани за дезинфекция на отделни елементи. В този случай, когато се извършва ултравиолетова дезинфекция на помещението, на открито пространство се поставят големи играчки, а композитните играчки се разглобяват.

Тази техника може да бъде прилагана и в училищни кабинети с макети, за топки във физкултурни салони, фитнес салони и др.

ВНИМАНИЕ: Ако лампата е с директно излъчване (отворен тип), по време на работата ѝ в помещението не трябва да има хора!

Възможни пропуски при монтаж и използване на UVC лампи

- Недостатъчен брой облъчватели за помещение.
- Малка дължина на бактерицидните пури (30 и 40 cm), съответно по-ниска обща UVC емисия.
- Наличие на бактерицидни пури с отчетени ниски стойности на UVC интензитет.
- Наличие на бактерицидни пури без генериране на UVC лъчение.
- Наличие на бактерицидни пури напълно или частично закрити от предпазител.
- Наличие на мебелировка в помещенията, която спира разпространението на UVC лъчението.
- Стенно монтиране на облъчвателите.
- Монтиране на облъчватели в единия край на помещението, докато другата част остава в сянка.
- Монтиране на директни облъчватели в помещения с постоянно присъствие на пациенти, поради което облъчвателите не се използват.
- По-кратко време на работа на въздушните закрити облъчватели (2 часа/ден), вместо непрекъснат режим на работа.
- Многократно по-продължително време (6 часа или цяла нощ) за облъчване от необходимото при изправни лампи.

СТМ „Екс Мед Консулт“ ЕООД

16.03.2020 г.